

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2023/1184**(2023. gada 10. februāris),****ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, izveidojot Savienības metodiku, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanu**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 27. panta 3. punkta septīto daļu,

tā kā:

- (1) Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ir svarīgas atjaunīgās enerģijas īpatsvara palielināšanai tādās nozarēs, kurās paredzams, ka šķidrās un gāzveida degvielas tiks izmantotas ilgtermiņā, piemēram, jūrniecības un aviācijas nozarē. Jāizveido Savienības metodika, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, saskaņā ar kuriem nebioloģiskas izcelsmes šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanā izmantoto elektroenerģiju uzskata par pilnībā atjaunīgu. Šajā nolūkā un ņemot vērā Direktīvas (ES) 2018/2001 vispārējos vidiskos mērķus, ir jānosaka skaidri noteikumi, kuru pamatā ir objektīvi un nediskriminējoši kritēriji. Principā ar elektroenerģiju ražotas nebioloģiskas izcelsmes šķidrās un gāzveida degvielas par atjaunīgām uzskata tikai tad, ja atjaunīga ir elektroenerģija. Šī atjaunīgā elektroenerģija var būt no iekārtas, kas ir tieši savienota ar iekārtu (parasti elektrolīzeru), kura ražo nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas, vai var būt tieši no tīkla.
- (2) Gandrīz visu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu enerģijas saturs ir balstīts uz atjaunīgo ūdeņradi, kas ražots elektrolīzes ceļā. No fosilās elektroenerģijas ražotā ūdeņraža emisiju intensitāte ir ievērojami augstāka nekā tā ūdeņraža emisiju intensitāte, kas ražots no dabasgāzes tradicionālajos procesos. Tāpēc ir svarīgi nodrošināt, ka elektroenerģijas pieprasījums nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai tiek apmierināts ar atjaunīgo elektroenerģiju. Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā nepieciešamība Savienībai ātri pāriet uz tīru enerģiju un samazināt Savienības atkarību no fosilā kurināmā importa ir kļuvusi vēl skaidrāka un spēcīgāka. Paziņojumā "RepowerEU" ⁽²⁾ Komisija izklāstīja savu stratēģiju par to, kā kļūt neatkarīgai no Krievijas fosilā kurināmā krietni pirms desmitgades beigām. Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrājām un gāzveida transporta degvielām ir svarīga nozīme šajos centienos, kā arī atkarības no fosilā kurināmā importa samazināšanā kopumā. Tāpēc ir arī svarīgi noteikt kritērijus, kas novērš to, ka elektroenerģijas pieprasījums tā ūdeņraža ražošanai, kas nepieciešams nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām transporta degvielām, palielina elektroenerģijas ražošanai vajadzīgā fosilā kurināmā importu no Krievijas.
- (3) Šajā regulā izklāstītie noteikumi būtu jāpiemēro neatkarīgi no tā, vai nebioloģiskas izcelsmes šķidrā un gāzveida transporta degviela ir ražota Savienības teritorijā vai ārpus tās. Ja ir atsauce uz tirdzniecības zonu un nebalansa norēķinu periodu (šādas koncepcijas pastāv Savienībā, bet ne visās pārējās valstīs), ir lietderīgi atļaut trešo valstu degvielas ražotājiem balstīties uz līdzvērtīgām koncepcijām, ja šīs regulas mērķis tiek ievērots un noteikums tiek īstenots, pamatojoties uz attiecīgajā trešā valstī eksistējošo visatbilstošāko koncepciju. Tirdzniecības zonu gadījumā šāda koncepcija varētu būt līdzīgs tirgus regulējums, elektrotīkla fiziskās īpašības, it īpaši starpsavienojumu līmenis, vai galējā gadījumā valsts.

⁽¹⁾ OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.⁽²⁾ COM(2022) 108 final.

- (4) Ūdeņraža nozare, tās vērtības ķēde un tirgus atrodas veidošanās posmā, un tas nozīmē, ka, plānojot un būvējot atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas, kā arī nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtas, bieži vien ir jāsavieno ar ievērojamu kavēšanos atļauju piešķiršanas procesos un citiem negaidītiem šķēršļiem, neraugoties uz to, ka ekspluatāciju plānots sākt vienā laikā. Tāpēc praktisku apsvērumu dēļ, nosakot, vai atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta ir nodota ekspluatācijā pēc nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtas vai vienlaikus ar to, ir lietderīgi apsvērt līdz 36 mēnešus ilgu periodu. Atjaunīgās elektroenerģijas izmantošana nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai, izmantojot tiešu pieslēgumu atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtai, kas nav savienota ar tīklu, pierāda, ka elektroenerģija ir ražota šajā iekārtā. Tomēr, ja atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta un ūdeņraža ražošanas iekārta ir ne tikai tieši savienotas, bet arī pieslēgtas tīklam, būtu jāpierāda, ka ūdeņraža ražošanā izmantotā elektroenerģija tiek piegādāta, izmantojot tiešo savienojumu. Iekārtai, kas piegādā elektroenerģiju ūdeņraža ražošanai, izmantojot tiešu pieslēgumu, vienmēr būtu jāpiegādā atjaunīgā elektroenerģija. Ja tā piegādā neatjaunīgu elektroenerģiju, iegūto ūdeņradi nedrīkstētu uzskatīt par atjaunīgu.
- (5) Tirdzniecības zonās, kurās atjaunīgajai elektroenerģijai jau ir dominējošais īpatsvars, no tīkla ņemtā elektroenerģija būtu jāieskaita kā pilnībā atjaunīga ar nosacījumu, ka nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas pilnas slodzes stundu skaits nepārsniedz atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvaru tirdzniecības zonā, un jebkāda ražošana, kas pārsniedz šo īpatsvaru, ir uzskatāma par neatjaunīgu. Nav nepieciešams pievienot papildu atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas, ja var pamatoti pieņemt, ka atjaunīgā ūdeņraža ražošana tirdzniecības zonā, kurā atjaunīgās enerģijas īpatsvars pārsniedz 90 %, ļauj izpildīt Direktīvas (ES) 2018/2001 25. panta 2. punktā noteikto 70 % siltumnīcefekta gāzu ietaupījuma kritēriju, un papildu iekārtu pievienošana var radīt problēmas elektroenerģijas sistēmas darbībai.
- (6) Arī tirdzniecības zonās, kur elektroenerģijas emisiju intensitāte ir mazāka nekā 18 g CO₂ ekv./MJ, nav nepieciešams pievienot vēl citas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas, lai panāktu atjaunīgā ūdeņraža 70 % emisiju ietaupījumu. Šādos gadījumos ir lietderīgi uzskatīt, ka no tīkla ņemtā elektroenerģija ir pilnībā atjaunīga ar nosacījumu, ka elektroenerģijas atjaunīgās īpašības ir pierādītas ar atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumiem un laiciskās un ģeogrāfiskās korelācijas kritērijiem. Šo nosacījumu un kritēriju neievērošana elektroenerģiju, ko izmanto atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai, neļautu uzskatīt par pilnībā atjaunīgu.
- (7) Turklāt laikā, kad nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošana atbalsta atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas integrēšanu elektroenerģijas sistēmā un samazina nepieciešamību pārdispečēt atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu, ir lietderīgi uzskatīt, ka no tīkla ņemta elektroenerģija ir pilnībā atjaunīga.
- (8) Visos pārējos gadījumos atjaunīgā ūdeņraža ražošanai būtu jāveicina jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas jaudas izvēršana, un tā būtu jāveic laikā un vietās, kur ir pieejama atjaunīgā elektroenerģija (laiciskā un ģeogrāfiskā korelācija), lai izvairītos no stimuliem paplašināt fosilās elektroenerģijas ražošanu. Ņemot vērā to, ka atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtu plānošana un būvniecība bieži vien ievērojami kavējas atļauju piešķiršanas procesa dēļ, ir lietderīgi uzskatīt, ka atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta ir jauna, ja tā ir nodota ekspluatācijā ne agrāk kā 36 mēnešus pirms nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtas.
- (9) Elektroenerģijas pirkuma līgumi ir piemērots instruments jaunas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas jaudas izvēršanas stimulēšanai ar nosacījumu, ka jaunā atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas jauda nesaņem finansiālu atbalstu, jo atjaunīgais ūdeņradis jau tiek atbalstīts, proti, uz to var attiecināt degvielas piegādātāju pienākumu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 25. pantu. Alternatīvi, degvielas ražotāji varētu arī sarāžot atjaunīgās elektroenerģijas daudzumu, kas vajadzīgs nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanai, izmantojot pašu īpašumā esošu atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas jaudu. Elektroenerģijas pirkuma līguma anulēšanai nevajadzētu negatīvi ietekmēt iespēju atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtu

joprojām uzskatīt par jaunu iekārtu, ja noslēgts jauns elektroenerģijas pirkuma līgums. Turklāt var uzskatīt, ka jebkādi atjaunīgā ūdeņraža ražošanas iekārtas paplašinājumi, kuru rezultātā palielinās ūdeņraža ražošanas jauda, ekspluatācijā nodoti vienlaikus ar sākotnējo iekārtu. Tas ļautu izvairīties no potenciālas nepieciešamības katrā paplašināšanas reizē slēgt elektroenerģijas pirkuma līgumus ar dažādām iekārtām un tādējādi samazinātu administratīvo slogu. Finansiāls atbalsts, kas tiek atmaksāts, vai atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas kompleksam sniegts finansiālais atbalsts par zemi vai tīkla savienojumiem nebūtu jāuzskata par darbības atbalstu vai investīciju atbalstu.

- (10) Ņemot vērā dažu atjaunīgo energoresursu, to vidū vēja un saules enerģijas, mainīgo raksturu, kā arī elektrotīkla pārslodzi, atjaunīgā elektroenerģija var nebūt pastāvīgi pieejama atjaunīgā ūdeņraža ražošanai. Tāpēc ir lietderīgi paredzēt noteikumus, kas nodrošina, ka atjaunīgais ūdeņradis tiek ražots laikā un vietās, kur ir pieejama atjaunīgā elektroenerģija.
- (11) Lai pierādītu, ka atjaunīgais ūdeņradis tiek ražots tad, kad ir pieejama atjaunīgā elektroenerģija, ūdeņraža ražotājiem būtu jāpierāda, ka atjaunīgā ūdeņraža ražošana notiek tajā pašā kalendārajā mēnesī, kad tiek ražota atjaunīgā elektroenerģija, ka elektrolīzers izmanto uzkrāto atjaunīgo elektroenerģiju vai ka elektrolīzers izmanto elektroenerģiju laikā, kad elektroenerģijas cenas ir tik zemas, ka fosilās elektroenerģijas ražošana nav ekonomiski izdevīga un tāpēc, pamatojoties uz papildu pieprasījumu pēc elektroenerģijas, vairāk tiek ražota atjaunīgā elektroenerģija, nevis palielinās fosilās elektroenerģijas ražošana. Sinhronizācijas kritērijam būtu jāklūst stingrākam, kad kļūst pieejami tirgi, infrastruktūras un tehnoloģijas, kas ļauj ātri pielāgot ūdeņraža ražošanu un sinhronizēt elektroenerģijas ražošanu un ūdeņraža ražošanu.
- (12) Tirdzniecības zonas ir projektētas tā, lai novērstu tīkla pārslodzi zonā. Lai nodrošinātu to, ka starp elektrolīzeru, kas ražo atjaunīgo ūdeņradī, un atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtu nepastāv elektrotīkla pārslodze, ir lietderīgi pieprasīt, lai abas iekārtas atrastos vienā tirdzniecības zonā. Ja tās atrodas savstarpēji savienotās tirdzniecības zonās, elektroenerģijas cenai tirdzniecības zonā, kurā atrodas atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta, vajadzētu būt tādai pašai kā tirdzniecības zonā, kurā ražo nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu, vai augstākai, lai tādējādi palīdzētu samazināt pārslodzi; vai arī iekārtai, kas atjaunīgo elektroenerģiju ražo saskaņā ar elektroenerģijas pirkuma līgumu, būtu jāatrodas atkrastes tirdzniecības zonā, kas savstarpēji savienota ar to tirdzniecības zonu, kurā atrodas elektrolīzers.
- (13) Lai ņemtu vērā valstu tirdzniecības zonu nacionālās īpatnības un atbalstītu elektroenerģijas un ūdeņraža tīklu integrētu plānošanu, būtu jāļauj dalībvalstīm noteikt papildu kritērijus attiecībā uz elektrolīzeru atrašanās vietu tirdzniecības zonās.
- (14) Degvielas ražotāji varētu elastīgā veidā apvienot dažādas iespējas tās elektroenerģijas uzskaitē, kuru izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai, ar nosacījumu, ka katram elektroenerģijas pievades blokam tiek piemērota tikai viena iespēja. Lai pārliecinātos, vai noteikumi ir ievēroti pareizi, ir lietderīgi pieprasīt degvielas piegādātājiem rūpīgi dokumentēt, kādas iespējas ir izmantotas tās atjaunīgās elektroenerģijas ieguvei, ko izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai. Paredzams, ka brīvprātīgām shēmām un valstu shēmām būs svarīga nozīme noteikumu īstenošanā un atbilstības apliecināšanā trešās valstīs, jo dalībvalstīm ir pienākums atzīt pierādījumus, kas iegūti no atzītām brīvprātīgām shēmām.
- (15) Direktīvas (ES) 2018/2001 7. un 19. pants sniedz pietiekamas garantijas, ka atjaunīgā ūdeņraža ražošanā izmantotās elektroenerģijas atjaunīguma īpašības tiek deklarētas tikai vienreiz un tikai vienā galapatēriņa nozarē. Minētās direktīvas 7. pants nodrošina, ka, aprēķinot atjaunīgo energoresursu kopējo īpatsvaru enerģijas bruto galapatēriņā, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas netiek ieskaitītas, jo to ražošanā izmantotā atjaunīgā elektroenerģija jau ir ieskaitīta. Minētās direktīvas 19. pantam būtu jānovērš tas, ka izcelsmes apliecinājumus var saņemt gan atjaunīgās elektroenerģijas ražotājs, gan ar minēto elektroenerģiju ražotu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražotājs, proti, jānodrošina, ka atjaunīgās elektroenerģijas ražotājam izsniegtie izcelsmes apliecinājumi tiek anulēti.

- (16) Laicisko korelāciju ir grūti īstenot īstermiņā, jo pastāv tehnoloģiskie šķēršļi piedāvājuma un pieprasījuma stundas līdzsvara mērīšanai, problēmas saistībā ar elektrolīzeru konstrukciju, kā arī tādas ūdeņraža infrastruktūras trūkums, kas ļautu uzglabāt un transportēt atjaunīgo ūdeņradi galalietotājiem, kuriem nepieciešama pastāvīga ūdeņraža piegāde. Tāpēc, lai kāpinātu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanu, laiciskās korelācijas kritērijiem sākotnējā posmā vajadzētu būt elastīgākiem, tādējādi ļaujot tirgus dalībniekiem ieviest vajadzīgos tehnoloģiskos risinājumus.
- (17) Ņemot vērā laiku, kas vajadzīgs atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtu plānošanai un būvniecībai, un tādu jaunu atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtu trūkumu, kuras nesaņem atbalstu, šīs regulas 5. panta a) un b) punktā noteiktās prasības būtu jāpiemēro tikai vēlākā posmā.
- (18) Paredzams, ka līdz ar Eiropas zaļā kursa īstenošanu atkarība no fosilā kurināmā elektroenerģijas ražošanā laika gaitā samazināsies un atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvars palielināsies. Komisijai būtu cieši jāuzrauga šīs norises un jānovērtē šajā regulā noteikto prasību – it īpaši noteikumu par laicisko korelāciju pakāpeniskas pastiprināšanas – ietekme uz ražošanas izmaksām, siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu un energosistēmu, un ne vēlāk kā līdz 2028. gada 1. jūlijam jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Šajā regulā ir izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi par to, kā noteikt, kad elektroenerģiju, ko izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai, var uzskatīt par pilnībā atjaunīgu. Minētos noteikumus piemēro nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanai elektrolīzes ceļā un analogiski – mazāk izplatītiem ražošanas paņēmieniem.

Tos piemēro neatkarīgi no tā, vai nebioloģiskas izcelsmes šķidrā un gāzveida transporta degviela ir ražota Savienības teritorijā vai ārpus tās.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "tirdzniecības zona" ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/943 ⁽³⁾ 2. panta 65. punktā definētā tirdzniecības zona attiecībā uz dalībvalstīm vai līdzvērtīgs jēdziens attiecībā uz trešām valstīm;
- 2) "tieša līnija" ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2019/944 ⁽⁴⁾ 2. panta 41. punktā definētā tiešā līnija;
- 3) "atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta" ir atsevišķi bloki vai bloku grupas, kas vienā vai vairākās vietās ražo elektroenerģiju no viena un tā paša vai dažādiem atjaunīgajiem energoresursiem, kā definēts Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta 1. punktā, izņemot blokus, kas elektroenerģiju ražo no biomasas, un akumulācijas blokus;

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

- 4) "degvielas ražotājs" ir uzņēmējs, kas ražo nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas;
- 5) "nodot ekspluatācijā" nozīmē sākt nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu vai atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu pirmo reizi vai pēc energoatjaunināšanas [jaudu atjaunināšanas], kas definēta Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta 10. punktā un kam vajadzīgas investīcijas, kuras pārsniedz 30 % no līdzīgas jaunas iekārtas būvniecībai vajadzīgajām investīcijām;
- 6) "viedā uzskaites sistēma" ir Direktīvas (ES) 2019/944 2. panta 23. punktā definētā viedā uzskaites sistēma;
- 7) "nebalansa norēķinu periods" ir Regulas (ES) 2019/943 2. panta 15. punktā definētais nebalansa norēķinu periods Savienībā vai līdzvērtīgs jēdziens attiecībā uz trešām valstīm.

3. pants

Noteikumi par to, kā elektroenerģiju, kas ņemta no tieša pieslēguma atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtai, ieskaitīt kā pilnībā atjaunīgu

Lai pierādītu atbilstību Direktīvas (ES) 2018/2001 27. panta 3. punkta piektajā daļā noteiktajiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem elektroenerģiju, kas ņemta no tieša pieslēguma atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtai, ieskaita kā pilnībā atjaunīgu, degvielas ražotājs sniedz šādus pierādījumus:

- a) atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas tiešā līnijā ir pieslēgtas nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtai vai atjaunīgās elektroenerģijas ražošana un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošana notiek vienā iekārtā;
- b) atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtas nodotas ekspluatācijā ne agrāk kā 36 mēnešus pirms nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtas; ja esošai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtai pievieno papildu ražošanas jaudu, šo papildu jaudu uzskata par esošās iekārtas daļu ar noteikumu, ka jauda tiek pievienota tajā pašā objektā un pievienošana notiek ne vēlāk kā 36 mēnešus pēc sākotnējās iekārtas nodošanas ekspluatācijā;
- c) elektroenerģijas ražošanas iekārta nav pieslēgta tīklam vai elektroenerģijas ražošanas iekārta ir pieslēgta tīklam, taču viedās uzskaites sistēma, kas mēra visas elektroenerģijas plūsmas no tīkla, rāda, ka nolūkā ražot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu elektroenerģija no tīkla nav ņemta.

Ja degvielas ražotājs izmanto arī elektroenerģiju no tīkla, tas to var ieskaitīt kā pilnībā atjaunīgu, ja ir izpildīti 4. pantā izklāstītie noteikumi.

4. pants

Vispārīgi noteikumi par to, kā no tīkla ņemtu elektroenerģiju ieskaitīt kā pilnībā atjaunīgu

1. Degvielas ražotāji no tīkla ņemtu elektroenerģiju var ieskaitīt kā pilnībā atjaunīgu, ja nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārta atrodas tirdzniecības zonā, kurā atjaunīgās elektroenerģijas vidējais īpatsvars iepriekšējā kalendārajā gadā pārsniedza 90 % un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošana nepārsniedz maksimālo stundu skaitu, kas noteikts attiecībā pret atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvaru tirdzniecības zonā.

Šo maksimālo stundu skaitu aprēķina, kopējo stundu skaitu katrā kalendārajā gadā reizinot ar atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvaru, kas paziņots attiecībā uz tirdzniecības zonu, kurā tiek ražota nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā šķidrā un gāzveida transporta degviela. Atjaunīgās elektroenerģijas vidējo īpatsvaru nosaka, no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas bruto galapatēriņu tirdzniecības zonā, ko aprēķina analogiski Direktīvas (ES) 2018/2001 7. panta 2. punkta noteikumiem, dalot ar bruto elektroenerģiju, kas saražota no visiem energoresursiem,

kuri norādīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1099/2008 ^(*) B pielikumā, izņemot ūdeni, kas iepriekš sūknēts kalnup, pieskaitot importu un atņemot elektroenerģijas eksportu uz tirdzniecības zonu. Tiklīdz atjaunīgās elektroenerģijas vidējais īpatsvars kalendārajā gadā pārsniedz 90 %, to turpina uzskatīt par augstāku nekā 90 % nākamajos piecos kalendārajos gados.

2. Ja 1. punktā izklāstītie nosacījumi nav izpildīti, degvielas ražotāji no tīkla ņemto elektroenerģiju var ieskaitīt kā pilnībā atjaunīgu, ja iekārta, kas ražo nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu, atrodas tirdzniecības zonā, kurā elektroenerģijas emisiju intensitāte ir mazāka nekā 18 g CO₂ ekv./MJ, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi kritēriji:

- a) degvielas ražotāji tieši vai ar starpnieku iesaisti ir noslēguši vienu vai vairākus atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumus ar uzņēmējiem, kas atjaunīgo elektroenerģiju vienā vai vairākās atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtās ražo tādā daudzumā, kas ir vismaz līdzvērtīgs tam elektroenerģijas daudzumam, kurš ir atzīts par pilnībā atjaunīgu, un deklarētā elektroenerģija ir faktiski saražota šajā(-ās) iekārtā(-ās);
- b) ir izpildīti nosacījumi par laicisko un ģeogrāfisko korelāciju saskaņā ar 6. un 7. pantu.

Elektroenerģijas emisiju intensitāti nosaka atbilstoši tīkla elektroenerģijas vidējās oglekļa intensitātes aprēķināšanas pieejai metodikā, ko izmanto, lai noteiktu siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrām un gāzveida transporta degvielām un no reciklētām oglekļa degvielām, kā noteikts deleģētajā aktā, kas pieņemts saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 28. panta 5. punktu, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem datiem.

Tiklīdz elektroenerģijas emisiju intensitāte kalendārajā gadā ir zemāka nekā 18 g CO₂ ekv./MJ, elektroenerģijas vidējo emisijas intensitāti turpina uzskatīt par zemāku nekā 18 g CO₂ ekv./MJ turpmākos piecos kalendāros gados.

3. Elektroenerģiju, kas ņemta no tīkla un ko izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanai, arī var ieskaitīt kā pilnībā atjaunīgu, ja elektroenerģiju, kas izmantota nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanai, patērē nebalansa norēķinu periodā, kurā degvielas ražotājs, pamatojoties uz valsts pārvaldes sistēmas operatora pierādījumiem, var pierādīt, ka:

- a) elektroenerģijas ražošanas iekārtas, kas izmanto atjaunīgos energoresursus, tika pārdispečētas lejupvērsti saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 13. pantu;
- b) elektroenerģija, kas patērēta nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanai, samazināja vajadzību pēc atbilstoša daudzuma pārdispečēšanas.

4. Ja 1., 2. un 3. punkta nosacījumi nav izpildīti, degvielas ražotāji no tīkla ņemto elektroenerģiju drīkst ieskaitīt kā pilnībā atjaunīgu, ja tā atbilst papildīguma, laiciskās korelācijas un ģeogrāfiskās korelācijas nosacījumiem saskaņā ar 5., 6. un 7. pantu.

5. pants

Papildīgums

Papildīguma nosacījumu, kas minēts 4. panta 4. punkta pirmajā daļā, uzskata par izpildītu, ja degvielas ražotāji savās iekārtās saražo tādu atjaunīgās elektroenerģijas daudzumu, kas ir vismaz līdzvērtīgs tās elektroenerģijas daudzumam, kura ir atzīta par pilnībā atjaunīgu, vai tieši vai ar starpnieku iesaisti ir noslēguši vienu vai vairākus atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumus ar uzņēmējiem, kuri atjaunīgo elektroenerģiju vienā vai vairākās iekārtās saražo tādā daudzumā, kas ir vismaz līdzvērtīgs tās elektroenerģijas daudzumam, kura ir atzīta par pilnībā atjaunīgu, un deklarētā elektroenerģija ir faktiski saražota šajā(-ās) iekārtā(-ās), ar noteikumu, ka ir izpildīti turpmāk norādītie kritēriji.

^(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1099/2008 (2008. gada 22. oktobris) par enerģētikas statistiku (OV L 304, 14.11.2008., 1. lpp.).

- a) Atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta nodota ekspluatācijā ne agrāk kā 36 mēnešus pirms nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtas.

Ja atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta atbilst šā punkta pirmajā daļā noteiktajām prasībām saskaņā ar atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu, kurš noslēgts ar degvielas ražotāju un kura termiņš ir beidzies, uzskata, ka tā ir nodota ekspluatācijā vienlaikus ar nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtu saskaņā ar jaunu atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu.

Ja esošai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtai pievieno papildu ražošanas jaudu, uzskata, ka šī papildu jauda ir nodota ekspluatācijā vienlaikus ar sākotnējo iekārtu ar noteikumu, ka jauda tiek pievienota tajā pašā objektā un pievienošana notiek ne vēlāk kā 36 mēnešus pēc sākotnējās iekārtas nodošanas ekspluatācijā.

- b) Par atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtu nav saņemts atbalsts darbības atbalsta vai investīciju atbalsta veidā, izņemot atbalstu, kas iekārtām piešķirts pirms energoatjaunināšanas, finansiālu atbalstu par zemi vai tīkla savienojumiem, atbalstu, kas nav neto atbalsts, piemēram, atbalstu, kas tiek pilnībā atmaksāts, un atbalstu atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kas apgādā iekārtas, kuras ražo nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu, ko izmanto pētniecībā, testēšanā un demonstrējumos.

6. pants

Laiciskā korelācija

Līdz 2029. gada 31. decembrim 4. panta 2. un 4. punktā minēto laiciskās korelācijas nosacījumu uzskata par izpildītu, ja nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā šķidrā un gāzveida transporta degviela ir ražota tajā pašā kalendārajā mēnesī, kad atjaunīgā elektroenerģija, kas ražota saskaņā ar atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu, vai tās ražošanā tiek izmantota atjaunīgā elektroenerģija no jauna akumulācijas bloka, kurš atrodas aiz tā pašā tīkla pieslēguma punkta, kur elektrolīzers vai atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta, un kurš uzlādēts tajā pašā kalendārajā mēnesī, kurā ir saražota atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumā noteiktā elektroenerģija.

No 2030. gada 1. janvāra laiciskās korelācijas nosacījumu uzskata par izpildītu, ja nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā šķidrā un gāzveida transporta degviela ir ražota tajā pašā vienas stundas periodā, kad atjaunīgā elektroenerģija, kas ražota saskaņā ar atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu, vai tās ražošanā tiek izmantota atjaunīgā elektroenerģija no jauna akumulācijas bloka, kurš atrodas aiz tā pašā tīkla pieslēguma punkta, kur elektrolīzers vai atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta, un kurš uzlādēts tajā pašā vienas stundas periodā, kurā ir saražota atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumā noteiktā elektroenerģija. Pēc paziņošanas Komisijai dalībvalstis var piemērot šajā punktā izklāstītos noteikumus no 2027. gada 1. jūlija attiecībā uz to teritorijā ražoto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu.

Laiciskās korelācijas nosacījumu vienmēr uzskata par izpildītu, ja nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā šķidrā un gāzveida transporta degviela tiek ražota tajā vienas stundas periodā, kurā elektroenerģijas kliringa cena, kas izriet no vienotas nākamās dienas tirgus sasaistīšanas tirdzniecības zonā un norādīta Komisijas Regulas (ES) 2015/1222⁽⁶⁾ 39. panta 2. punkta a) apakšpunktā, ir zemāka par vai vienāda ar 20 EUR par MWh vai zemāka nekā cena, reizināta ar 0,36, par atļauju attiecīgajā periodā emitēt vienu tonnu oglekļa dioksīda ekvivalenta, lai izpildītu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK⁽⁷⁾ prasības.

⁽⁶⁾ Komisijas Regula (ES) 2015/1222 (2015. gada 24. jūlijs), ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

7. pants

Ģeogrāfiskā korelācija

1. Ģeogrāfiskās korelācijas nosacījumu, kas minēts 4. panta 2. un 4. punktā, uzskata par izpildītu, ja ir izpildīts vismaz viens no šādiem kritērijiem attiecībā uz elektrolīzera atrašanās vietu:

- a) iekārta, kas atjaunīgo elektroenerģiju ražo saskaņā ar atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu, atrodas vai laikā, kad tā nodota ekspluatācijā, atradās tajā pašā tirdzniecības zonā, kurā atrodas elektrolīzers;
- b) atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārta atrodas savstarpēji savienotā tirdzniecības zonā, arī citā dalībvalstī, un elektroenerģijas cenas attiecīgajā laika periodā 6. pantā minētajā nākamās dienas tirgū savstarpēji savienotajā tirdzniecības zonā ir tādas pašas vai augstākas nekā tirdzniecības zonā, kurā tiek ražota nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā šķidrā un gāzveida transporta degviela;
- c) iekārta, kas atjaunīgo elektroenerģiju ražo saskaņā ar elektroenerģijas pirkuma līgumu, atrodas atkrastes tirdzniecības zonā, kas ir savstarpēji savienota ar tirdzniecības zonu, kurā atrodas elektrolīzers.

2. Neskarot Regulas (ES) 2019/943 14. un 15. pantu, dalībvalstis papildus 1. punktā noteiktajiem kritērijiem var ieviest papildu kritērijus par elektrolīzera un atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtu atrašanās vietu, lai nodrošinātu jaudas palielinājuma saderību ar ūdeņraža un elektrotīkla nacionālo plānošanu. Nekādi papildu kritēriji nedrīkst negatīvi ietekmēt iekšējā elektroenerģijas tirgus darbību.

8. pants

Vispārīgi noteikumi

Degvielas ražotāji sniedz ticamu informāciju, kas apliecina, ka ir izpildītas visas 3.–7. pantā noteiktās prasības, attiecīgā gadījumā arī par katru stundu:

- a) nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanā izmantotās elektroenerģijas daudzums, sīkāk norādot šādu informāciju:
  - i) no tīkla ņemtās elektroenerģijas daudzums, ko neieskaita kā pilnībā atjaunīgu, kā arī atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvars;
  - ii) elektroenerģijas daudzums, ko ieskaita kā pilnībā atjaunīgu, jo elektroenerģija ir ņemta no tieša pieslēguma atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtai, kā noteikts 3. pantā;
  - iii) no tīkla ņemtās elektroenerģijas daudzums, ko ieskaita kā pilnībā atjaunīgu saskaņā ar 4. panta 1. punktā noteiktajiem kritērijiem;
  - iv) elektroenerģijas daudzums, ko ieskaita kā pilnībā atjaunīgu saskaņā ar 4. panta 2. punktā noteiktajiem kritērijiem;
  - v) elektroenerģijas daudzums, ko ieskaita kā pilnībā atjaunīgu saskaņā ar 4. panta 3. punktā noteiktajiem kritērijiem;
  - vi) elektroenerģijas daudzums, ko ieskaita kā pilnībā atjaunīgu saskaņā ar 4. panta 4. punktā noteiktajiem kritērijiem;
- b) atjaunīgās elektroenerģijas daudzums, kas ražots atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas iekārtās, neatkarīgi no tā, vai tās ir tieši pieslēgtas elektrolīzeram, un neatkarīgi no tā, vai atjaunīgo elektroenerģiju izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanai vai citiem mērķiem;

- c) nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās un neatjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas daudzums, ko saražojis degvielas ražotājs.

9. pants

Atbilstības apliecināšana

Neatkarīgi no tā, vai nebioloģiskas izcelsmes šķidrā un gāzveida transporta degviela ir ražota Savienības teritorijā vai ārpus tās, lai pierādītu atbilstību šīs regulas 3.–7. pantā noteiktajiem kritērijiem, attiecīgā gadījumā saskaņā ar 8. pantu, degvielas ražotāji drīkst izmantot valsts shēmas vai starptautiskas brīvprātīgas shēmas, kuras Komisija atzinusi, ievērojot Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 4. punktu.

Ja degvielas ražotājs iesniedz pierādījumus vai datus, kas iegūti saskaņā ar shēmu, uz kuru attiecas lēmums saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 4. punktu, ciktāl šāds lēmums attiecas uz pierādījumu par shēmas atbilstību minētās direktīvas 27. panta 3. punkta piektās un sestās daļas prasībām, dalībvalsts nepieprasa, lai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu piegādātāji sniegtu papildu pierādījumus par atbilstību šajā regulā noteiktajiem kritērijiem.

10. pants

Ziņošana

Komisija līdz 2028. gada 1. jūlijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā novērtēta šajā regulā noteikto prasību, arī laiciskās korelācijas, ietekme uz ražošanas izmaksām, siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu un energosistēmu.

11. pants

Pārejas posms

Šīs regulas 5. panta a) un b) punktu līdz 2038. gada 1. janvārim nepiemēro nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanas iekārtām, kuras ekspluatācijā nodotas pirms 2028. gada 1. janvāra. Šo atbrīvojumu nepiemēro jaudai, kas pēc 2028. gada 1. janvāra pievienota nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas ražošanai.

12. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2023. gada 10. februārī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN